

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 9 juni 1992

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het door de vaste Commissie voor Volkshuisvesting uitgebrachte verslag. Gaarne zal ik de door de leden van de commissie gestelde vraag beantwoorden.

De leden van de Commissie vroegen of ik bereid was artikel 3 van het Besluit meldingplichtige bouwwerken (Stb. 1992, 196) uit te breiden, zodat ook een beschermd stads- of dorpsgezicht onder dit artikel komt te vallen. Daarbij refereerden zij aan de door de gemeente Veere over dit onderwerp aan de commissie gezonden brief en de naar aanleiding van die brief ontvangen adhesiebetuigingen van andere gemeenten.

Aanvulling van artikel 3 van het Besluit meldingplichtige bouwwerken, waarop de leden van de commissie doelen, is niet noodzakelijk. Voor een beschermd stads- of dorpsgezicht in de zin van de Monumentenwet 1988 moet namelijk een ter bescherming daarvan strekkend bestemmingsplan worden vastgesteld. Dit betekent dat, wanneer men voornemens is een meldingplichtig bouwwerk te bouwen in het gebied van een beschermd stads- of dorpsgezicht, dat voornemen op grond van artikel 42, derde en vierde lid, van de Woningwet moet worden getoetst aan het bestemmingsplan dat strekt ter bescherming van het stads- of dorpsgezicht. Verzet dat plan zich tegen het bouwen van dat gemelde bouwwerk en zijn burgemeester en wethouders niet bereid met inachtneming van artikel 19a, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening overeenkomstig artikel 18a van die wet vrijstelling te verlenen, dan mag dat bouwwerk, ook al is het op zichzelf aan te merken als een meldingplichtig bouwwerk in de zin van het Besluit meldingplichtige bouwwerken, niet worden gebouwd. Met andere woorden, burgemeester en wethouders hebben reeds een instrument in handen waarmee zij het bouwen ingeval van strijd met het ter bescherming van het stads- of dorpsgezicht strekkende bestemmingsplan kunnen tegenhouden. Daarnaast geldt dat meldingplichtige bouwwerken op grond van artikel 12, eerste lid, van de herziene Woningwet moeten voldoen aan redelijke eisen van welstand. Burgemeester en wethouders kunnen dus, wanneer het ter bescherming van het stads- of dorpsgezicht strekkende bestemmingsplan zich niet tegen het bouwen van het gemelde bouwwerk verzet of, wanneer zij overeenkomstig de Wet op de Ruimtelijke Ordening

vrijstelling van dat plan hebben verleend, dat bouwwerk onderwerpen aan redelijke eisen van welstand. Ook dit instrument, waarvoor in de gemeentelijke bouwverordening criteria moeten zijn gegeven, stelt burgemeester en wethouders in staat de visuele kwaliteit van een beschermd stads- of dorpsgezicht te bewaken. Bovendien kunnen burgemeester en wethouders ten aanzien van een meldingsplichtig bouwwerk op grond van artikel 42, tweede lid, van de Woningwet ook het advies van de welstandscommissie vragen. Gelet op het vorenstaande zie ik dan ook geen aanleiding artikel 3 van het Besluit meldingsplichtige bouwwerken te wijzigen in de door de leden van de commissie voorgestelde zin.

In de brief van burgemeester en wethouders van de gemeente Veere gaat het naar mijn mening echter niet om hetgeen de leden van de commissie vragen, maar gaat het veel meer om een tweetal andere zaken. In de eerste plaats vragen burgemeester en wethouders of in het Besluit meldingsplichtige bouwwerken, evenals in artikel 43 van de Woningwet ten aanzien van vergunningvrije bouwwerken is geschied, is voorzien in een bepaling als bedoeld in artikel 43, tweede lid. Daarin is bepaald dat de regeling inzake vergunningvrije bouwwerken niet van toepassing is op een monument in de zin van de Monumentenwet 1988 of een provinciale of gemeentelijke monumentenverordening. Een dergelijke bepaling is inderdaad, overeenkomstig de desbetreffende toezegging aan de Tweede Kamer, in artikel 3 van het Besluit meldingsplichtige bouwwerken gegeven. Die bepaling betekent derhalve dat de regeling met betrekking tot meldingsplichtige bouwwerken niet van toepassing is op een hiervoor bedoeld monument.

In de tweede plaats dringen burgemeester en wethouders van de gemeente Veere er op aan te bevorderen dat de Woningwet zodanig wordt gewijzigd dat de regeling inzake de vergunningvrije bouwwerken niet van toepassing is op een beschermd stads- of dorpsgezicht. In de discussie met de Tweede Kamer is vanwege de regering steeds gesteld dat de in artikel 43 genoemde vergunningvrije bouwwerken, mede als gevolg van de daarbij gegeven criteria, van zo geringe omvang en betekenis zijn dat zij niet of nauwelijks van invloed zullen zijn op de visuele kwaliteit van de gebouwde omgeving. Die kwaliteit van de gebouwde omgeving wordt in hoofdzaak bepaald door het aanzicht van die omgeving of dat nu een beschermd stads- of dorpsgezicht is of niet. Bovendien zijn de vergunningvrije bouwwerken planologisch gezien ook van geen of geringe betekenis. Uit het oogpunt van deregulering was oorspronkelijk voorgesteld zowel de meldingsplichtige bouwwerken als de vergunningvrije bouwwerken niet te onderwerpen aan planologische en welstandsbepalingen. De discussie met de Tweede Kamer heeft erin geresulteerd dat voor de meldingsplichtige bouwwerken in de Woningwet uiteindelijk een regeling is neergelegd als hierboven beschreven. Een regeling die burgemeester en wethouders mogelijkheden biedt ter zake een beleid te voeren. De Tweede Kamer heeft zich in die regeling kunnen vinden en heeft, klaarblijkelijk overtuigd van door de regering aangevoerde argumenten, niet aangedrongen op het in de Woningwet treffen van een vergelijkbare regeling voor het bouwen van vergunningvrije bouwwerken. Gesteld kan dan ook worden dat er in het verleden wel degelijk een afweging heeft plaatsgevonden die er in gemeen overleg met de Staten-Generaal toe heeft geleid dat het bouwen van vergunningvrije bouwwerken, ongeacht of die in een gebied worden gebouwd waarvoor een bestemmingsplan geldt dan wel een ter bescherming van een stads- of dorpsgezicht strekkend bestemmingsplan, niet kan worden tegengehouden door bestemmingsplanvoorschriften of welstandseisen. Hierbij merk ik evenwel nog op dat in het kader van de door mij aan het parlement toegezegde evaluatie van de herziene Woningwet ook de driedeling in bouwwerken nadrukkelijk zal worden betrokken. Daarbij zal

ook het door burgemeester en wethouders van de gemeente Veere en andere gemeenten vermeende gevaar van ernstige inbreuk op een beschermd stads- of dorpsgezicht aandacht krijgen. Bij dit punt van de evaluatie zal ik de Rijksdienst voor de Monumentenzorg betrekken, zoals die ook in het verleden bij deze materie betrokken is geweest. Mocht die evaluatie, die overigens al direct na de inwerkingtreding van de nieuwe bouwregelgeving start, duidelijk maken dat beschermde stads- of dorpsgezichten als gevolg van het bouwen van vergunningvrije bouwwerken meer dan incidenteel worden geschaad, dan ben ik bereid te bevorderen dat voor het bouwen van vergunningvrije bouwwerken in beschermde stads- of dorpsgezichten alsnog een bijzondere regeling wordt getroffen. Overigens wijs ik er nog op dat een aantal van de vergunningvrije bouwwerken niet van particuliere, maar veel meer van openbare aard is, waarvan de realisatie veelal vanwege het gemeentebestuur geschiedt. Uit de brief van burgemeester en wethouders leid ik af dat zij zich vooral keren tegen het bouwen van overkappingen met een open constructie, omdat daarvoor geen beperkend voorschrift is gesteld ten aanzien van de plaats op het erf waar zo'n bouwwerk mag worden gebouwd. Aangezien het om een open constructie moet gaan, zal de invloed van een dergelijk bouwwerk op een beschermd stads- of dorpsgezicht evenzo beperkt blijven. Daarbij dient nog te worden bedacht dat het bouwen van zo'n bouwwerk niet altijd mogelijk zal blijken, omdat het gebouw waarbij dat bouwwerk wordt gebouwd dan wel eens in strijd kan komen met eisen van het Bouwbesluit, zoals de daglichttoetreding. Wat het aanbrengen van veranderingen van niet-ingrijpende aard betreft, kan de gemeente aan de burgers in voorlichtingsmateriaal aangeven wat zij onder niet-ingrijpend verstaat. Heeft een burger een naar zijn mening niet-ingrijpende verandering aangebracht aan zijn bouwwerk en de gemeente deelt zijn mening niet, dan kan de gemeente in rechte trachten haar gelijk te krijgen. Is een burger het niet eens met hetgeen de gemeente verstaat onder niet-ingrijpende veranderingen dan kan hij een beschikking van burgemeester en wethouders uitlokken waartegen hij overeenkomstig de Wet Arob bezwaar en beroep kan instellen.

Inmiddels heb ik de brief van burgemeester en wethouders van de gemeente Veere beantwoord en heb ik de met de inhoud van die brief sympathiserende gemeenten en een enkele instelling een afschrift van die brief doen toekomen. Te uwer informatie voeg ik een afschrift van mijn brief aan burgemeester en wethouders van Veere bij deze nota.¹

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
E. Heerma

---

¹ Deze brief is ter inzage gelegd op het Centraal Informatiepunt onder griffiennr. 107518.54.